

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. V. Resolutio Quæstionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

eo enim, quòd ista propositio de inesse, *Petrus consentit*, habebit aliquando suam determinatam veritatem, etiam ista propositio, *Petrus consentiet*, quæ per alteram regulatur, habet suam determinatam veritatem.

Sed contra est primò. Illa ipsa propositio contingens de inesse, ideo habet veritatem intrinsecè determinatam, quia ejus objectum in se ipso est positum extra causas: ergo ex opposito propositio de futuro contingenti non habet determinatam veritatem, quia ejus objectum non est in se ipso positum extra causas.

Contra est secundò. Ipsamet existentia objecti contingentis, ut de præsentis posita extra causas, dependet à libero & absoluto decreto DEL tanquam causa prima: ergo etiam futuritio objecti contingentis, quæ per illam existentiam regulatur, dependet à decreto DEL: ergo impossibile est, ut sit determinatè futurum in priori pro decreto DEL.

Contra est tertio. Futurum dicitur per habitudinem ad esse, quod aliquando habebit de præsentis; atqui antecedenter ad omnem determinationem causæ essentia rei contingentis non dicitur habitudinem ad illud esse, quia habitudo, quam essentia dicit independentem ab omni extrinsecò, est ipsi intrinseca & essentialis, (ut n. 3. observavimus) ergo si qua essentia contingens, antecedenter ad omnem extrinsecam determinationem diceret habitudinem ad esse aliquando habendum, ea ipsa habitudo foret ipsi essentialis & necessaria.

Contra est quarto. Sequeretur rem priùs esse futuram, quam sit possibilis, quod est absurdum. Sequelam probò. Pro omni illo signo propositio de futuro habet determinatam veritatem, pro quo est conformis cum propositione de inesse, sed pro signo etiam possibilitatis rerum, imò pro signo antecedente possibilitatem propositio est conformis objecto, semper enim verum erit, ut in tempore subsequente aliquando ponatur ipsius objectum: ergo etiam ante signum possibilitatis haberetur determinata rerum futuritio.

Unde contra est quinto. Quòd hæc suppositio eventus futuri sit mera petitio principii, cum eadem sit difficultas, quo modo in signo antecedente decretum aliquid ut futurum supponi possit, quam cur sit futurum?

22. Ratio ulterior contra objectivam veritatem contingentium est tertio. Quòd si in signo antecedente decretum daretur illa determinata veritas contingentium, non subessent liberæ dispositioni Divinæ; consequens est absurdum & repugnans independentissimo dominio DEL, & rationi causæ primæ: ergo. Sequela prob. De illo non datur libera dispositio DEL, quod non est intrinsecè indifferens ad non esse; sed futura contingentia in signo antecedente decretum non essent intrinsecè indifferenta ad non esse, utpote habentia intrinsecam determinationem veritatis, adeoque & entitatis pro determinato tempore consequenda: ergo nihil relinqueretur Divino dominio, quod de illis futuris contingentibus liberè posset disponere.

23. Quarto. Possibilia nullam habent veritatem objectivam seu cognoscibilitatem, quæ non fun-

detur in ipsa essentia & potentia Divina: ergo etiam futura nullam habent veritatem objectivam, aut cognoscibilitatem non fundatam in decretis Divinis. Antec. admittitur etiam à multis Adversariis, & inde constat, quòd non minus omnipotentia, quam perfectio Divina scientiæ, ejusque certitudo penderet à rebus creatis, si creaturæ possibiles independentem ab essentia Divina essent possibiles, atque in se ipsis & objectiva sua veritate cognoscerentur; præterquam quòd modus illa in se ipsis cognoscendi sit impossibilis secundum superius dicta. Conseq. prob. uti se habet omnipotentia Divina in actu primo, & tanquam virtus causandi ad creaturas possibiles, ita se habet eadem Omnipotentia & essentia, ut in actu secundo applicata per decretum ad creaturas futuras; quia sicut possibiles nihil sunt nisi in veritate causæ, à qua extrinsecam denominationem possibilibus recipiunt; ita futuræ nihil in se sunt, sed in determinatione causæ, à qua extrinsecè futuræ denominantur, & per quam transeunt è statu possibilitatis ad statum futuritionis.

Confirm. Non minus futura sunt essentialiter ens ab alio, quam possibilia: ergo sicut possibilia in esse possibili pendunt ab essentia Divina; sic etiam futura in esse futuri & actualis dependent ab essentia Divina; sed non dependent ab illa ut antecedente decretum; sic enim non est nisi mera virtus causandi, ergo ab illa ut determinata per decretum.

§. V.

Resolutio questionis.

EX hæcenus præmissis & disputatis sequitur Thomistica resolutio questionis, & Conclusio. DEUS in sua essentia ut determinata per liberum decretum videt futura contingentia.

Veritas hujus assertionis deducitur ex aliarum sententiarum refutatione, & fundamentis hucusque per præcedentes §§. positis, è quibus etiam certò constare potest, hanc ipsissimam esse mentem & doctrinam S. Thomæ. Vidimus enim disp. 11. a. 4. n. 20 ex eodem S. D. DEUM non aliter videre creaturas, quam in sua essentia: sed & ipsa essentia creaturas actuales, inter quas sunt futura contingentia, haud aliter repræsentat, nisi prout est determinata per decretum liberum; cum liberam habeat duntaxat connexionem cum ipsis, ergo. Vidimus quoque ex S. D. super: disp. 12. a. 1. scientiam visionis, quæ etiam ad aliqua futura contingentia extenditur, esse causam rerum, & ideo res esse, quia novit DEUS (n. 4.) non ideo DEUM nosse; quia sunt. Vidimus hæc disp. a. 1. §. 2. futurum S. Doctore esse id, quod est determinatum in causa; sed hæc omnia supponunt intallibile decretum DEI pro signo, quo certa datur scientia futurorum contingentium. Rursus: 3. cont. gentes. c. 56. ait: *DEVS scit omnes nostras voluntates (h. e. volitiones) per hoc, quòd est nobis causa volendi.* Ubi vides, quam apertè S. D. cognitioni futurorum contingentium Divina voluntatis influxum & causalitatem præ requirit.

Eandem doctrinam præter alios textus sparsim insertos & in sequentibus inferendos confirmat D. Augustinus supra cit. l. de prædestin. SS. c. 10. dicens:

dicens: *Prædeterminatione* (h. e. decreto & ordinatione iuxta voluntatis) *DEUS ea præscribit, quæ fuerat ipse futurus, & de bono perleu. c. 17. Si DEVS esse daturum præscribit, profectò prædeterminat.* S. quoque Hilarius in hunc sensum 9. d. Trinit. *Qua DEVS, inquit, facere decrevit, in sua voluntate cognovit.*

Rationes jam ante fusiùs expensas in unam alteramque strictim colligo. Eâ solum ratione à DEO futura contingentia certò cognosci possunt, quâ ratione Divina Scientia sub ratione futuri certò obijci possunt. Atqui non nisi dependenter à Divino decreto Scientia DEI certò obijci possunt. ergo. Minor prob. futurum nihil est ante causæ determinationem; neque certum est, quamdiu lateret in potentia causæ liberæ indifferente, & in neutram partem contradictionis præponderante: sed antecedenter ad decretum DEI res contingentes nullam habent determinationem in causa; continentur quoque in virtute indeterminata & incerta causæ liberæ: ergo antecedenter ad decretum DEI nec futuritionem, nec certitudinem habere possunt.

Præterea: Potest DEUS in sua divina essentia tanquam causâ & medio cognito videre futura contingentia: Omnis quippe effectus cognoscibilis est in sua causa, neque modus ille cognoscendi involvit imperfectionem: atqui futura contingentia sunt effectus DEI; ergo potest illa videre in sua essentia tanquam causâ & medio cognito. Si potest: ergo actu ita cognoscit: nam in perfectionibus DEO intrinsicis idem est posse & esse. Imò cum omnis alius modus creaturas cognoscendi sit imperfectus, & indignus DEO, juxta superiùs dicta, hoc solo modo potest illas cognoscere, & cognoscit. Certè comprehensiva & perfectissima cognitio effectus, videt effectum omni modo, quo est, unâ cum omnibus causis: sed effectus est futurus dependenter à decreto DEI tanquam causâ, ergo per comprehensivam DEI cognitionem nullus effectus attingitur, quin attingatur decretum eiu causâ ipsius.

ARTICULUS III.

Quomodo DEVS videat futura peccata.

SUMMARI.

1. *Distinctio peccati in materiale & formale, quorum illud est à DEO, non istud.*
2. *Distinctio decreti in positivum & permisivum.*
3. *Infalibilitas consecutionis alia physica, alia logica.*
4. *Nequit videri malitia formalis in decreto positivo.*
5. *Materiale peccati videtur in decreto positivo.*
6. *Videat DEVS formale peccati in suo decreto permisso.*
7. *An causa antecedentis semper sit causa consequentis.*
8. *An ut affirmatio est causa affirmationis, sic negatio sit causa negationis?*

Ua priùs in solutione objectionum strictim attigi, nunc enucleatius exponenda, & amovendus lapis offensionis, qui vexat Adversariorum mentes, dum existimant, è nostra doctrina sequi, vel DEUM certò non cognoscere futura peccata, vel esse causam illorum. Sit igitur.

R. P. Alex. Theol. Schol. Tom. I.

Si ad hæc respondes: cognoscere DEUM quidem futura contingentia in decreto, sed tamen ut virtualiter futuro, manet responsio refulata ex §. 2. Si dicis, cognoscere in decreto non ut efficaciter prædefiniente, & causante physicam prædeterminationem, sed ut præbente simultaneum aut indifferente concurrentium; remitto te ad scientiæ mediâ in sequenti, & decreti indifferentis in disputatione 16. rejectionem.

Si metuis, ex efficacis decreti prædefinitione humana libertatis præjudicium, cape usque ad ulteriorem hujus negotii expeditionem, contra trepidationem cordis efficacis à S. Doctore antidotum, & ad tritissimam illam objectionem responsum, hic q. 19. a. 8. in c. *Ex hoc, quòd nihil voluntati divine resistit, sequitur, quòd non solum fiant ea, quæ DEVS vult fieri, sed quòd fiant contingenter, vel necessario, quia sic vult fieri DEVS.* Si ulteriorem delideres rationem, audiendum S. Doct. q. 6. de verit. a. 3. ad 3. ita loquentem: *DEVS agit in voluntate non per modum necessitatis, quia voluntatem non cogit, sed movet eam non auferendo modum suum, qui in libertate ad utrumlibet consistit; & ideo, quamvis divina voluntati nihil resistat, tamen voluntas & qualibet alia res exequitur divinam voluntatem secundum modum suum, quia & ipsum modum divina voluntas rebus dedit, ut sic ejus voluntas impleatur.*

Habes itaque ex S. Doct. quòd DEUS agit in voluntatem, eamque moveat, adeòque etiam præfiniat, siquidem motio illa executio est temporanea æternæ præfinitionis. Habes etiam quòd sit efficacis, quia nihil ejus voluntati resistit. Habes insuper, quòd non auferat libertatem, quia movet voluntatem secundum modum suum. Attingit nimirum omnia fortiter, quia nihil fallit ipsius efficaciam: disponit omnia suaviter, quia non tantum ut primum agens dat agere, sed ut primum liberum & fons omnis contingentia & libertatis, dat actibus nostris ipsum modum indifferentiæ, contingentia, & libertatis.

Notandum primò. In actu peccati duo distinguuntur, materiale & formale, formale est formalis malitia & deformitas peccati, quæ sicuti essentialiter est recessus ab ultimo fine, ita neque in DEUM ut ultimum finem refertur, nec ipsius divina voluntati subesse potest, ut adeo nec prævio, nec simultaneo concursu DEUS in illam influere, vel creatam voluntatem physico aut morali influxu ad illam movere possit, quoniam non DEVS volens iniquitatem in es. pl. 5. & suppono ex tr. d. pecc. Materiale peccati est entitas ipsius actus substrata malitia, quæ cum sit aliquid ens & bonum, divinam causalitatem non potest effugere, prout agnovit D. Anselmus l. de præfci. & lib. arb. c. 10. *Audacia est dicere aliquid esse ens, quod non sit ab ente primo.*

S

Notandum